

Speciellt

NR 4, 2022

AUTISM & ASPERGERFÖRENINGEN I STOCKHOLMS LÄN

**Samverkan
med kommunen
Sätt pris på Mariko
Deltagare sökes
till studie**

**Tema:
LLS/SOL**

Projekt Småsyskon

-vill du vara med?

KIND

KAROLINSKA INSTITUTET
CENTER OF NEURODEVELOPMENTAL
DISORDERS

Har du ett barn med autistiskt syndrom,
Asperger syndrom eller ett annat
autismspektrumtillstånd?

Har han eller hon en lillebror eller
lillasyster som är 10 månader eller yngre?

Då kan du med ditt yngsta barn vara med i
ett forskningsprojekt.

Du kan läsa mer på vår hemsida:

www.smasyskon.se

KIND

CENTER OF NEURODEVELOPMENTAL
DISORDERS AT KAROLINSKA INSTITUTET

KIND - Center of Neurodevelopmental Disorders at Karolinska Institutet är ett kompetenscentrum för forskning, utveckling och utbildning om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar till exempel ADHD och autismspektrumtillstånd.

KIND är ett samarbete mellan Karolinska Institutet och Region Stockholm. KIND startade 2010 och har idag omkring 40 medarbetare. Föreståndare är professor Sven Bölte. Läs mer på www.ki.se/kind

Är ditt barn en Hjärndetektiv?

VI SÖKER DELTAGARE TILL EN STUDIE OM BARNS UTVECKLING

Vad handlar studien om?

- Vi studerar barns utveckling i förskoleåldern, med fokus både på hjärnan och beteende.

Vem kan vara med?

- Barn mellan 3 och 4½ år med autismspektrumtillstånd

Vad innebär det att vara med?

- Vårdnadshavare besvarar frågeformulär hemma.
- Besök vid KIND (Karolinska Institutet, Stockholm) som innehåller många olika uppgifter och undersökningsmoment (iPad-uppgifter, lekobservation, salivprov, mm.) - här får barnet vara en Hjärndetektiv under en dag.
- Magnetkameraundersökning av hjärnan. Detta är en ofarlig metod som görs under naturlig sömn.
- Familjer från hela Sverige kan delta (reseersättning och hotell erbjuds vid behov).

För mer information, kontakta
Terje Falck-Ytter på telefon 0704 58 1475
eller via mail terje.falck-ytter@ki.se

Träffa Pip och andra
Hjärndetektiver:
vimeo.com/2983685

CENTER OF NEURODEVELOPMENTAL
DISORDERS AT KAROLINSKA INSTITUTET

AIMS2TRIALS
ALZHEIMER RESEARCH FOR EUROPE

Speciellt

SPECIELLT

Brännkyrkagatan 91
118 23 Stockholm
Telefon 08-612 71 72
www.autism.se/stockholm
info@autismstockholm.org

ANNONSANSVARIG

Business Factory AB
anders@businessfactory.se
peter@businessfactory.se

ANSVARIG UTGIVARE

Kristofer Erlandsson

I REDAKTIONEN:

Kristofer Erlandsson
Marita Skoog Jacobson
Frida Jansson

STYRELSE

Kristofer Erlandsson, ordförande
Ralf Nord, vice ordförande
Carin Backander
Steve Berggren
Josef Icmen
Frida Jansson
Andreas Nyhlén
Helena Söderqvist Lönnblad
Sarah Wamala Andersson

LSS-OMBUD FÖRENINGEN

Carin Backander

SKOLOMBUD FÖRENINGEN

Helena Söderqvist Lönnblad

KANSLI

Marita Skoog Jacobson
Magdalena Kydd

PLUSGIRO

83 01 27-7

SWISHNR:

1234642682

MEDLEMSAVGIFT 2022

huvudmedlem: 320kr/kalenderår
hushållsmedlemskap: 50kr
Verksamheter: 530kr

**AUTISM &
ASPERGER
FÖRENINGEN**
STOCKHOLMS LÄN

Omslagsfoto: Pexels: Antoni Shkraba
Tryck: BFN Holding/Bomasttryck
Upplaga: 2860 st

I DETTA NUMMER:

Bild av Pexels/Udita Tamosiunaite

TEMA LSS och SoL:

Detta nummers tema passar tidsmässigt väl med Autism Sveriges enkät kring boendestöd som kommit ut för någon vecka sedan.

BOKTIPS SID 7

AKTUELLT INOM FÖRENINGEN SID 13

FÖRBESTÄLL MARIKO SID 20

MARIKO.se

LEDARE SID 4

Gästledare, vår ledamot Carin Backander skriver om Socialstyrelsens riktlinjer om autism och adhd.

TEMA LSS/SOL SID 5

En introduktion till detta nummer.

VAD ÄR EGENTLIGEN LSS SID 7

Vad betyder LSS och vilka insatser finns?

ATT BLI OLIKBEHANDLAD AV LAGEN SID 8

Jessica Gustavsson, jurist med lång erfarenhet skriver om olikbehandling.

MEDLEMSAKTIVITETER SID 10

Vi söker nya och fler ledare!

JAG ÄGER, INDIVIDUELL PLAN SID 13

Nytt projekt kring Individuell plan där vi deltar.

ÅRSMÖTE SID 14

Dags att nominera och skriva motioner.

SAMVERKAN LSS SID 17

Vi arbetar för ökad närvaro i samverkan enligt LSS, med kommunerna.

LSS-SKOLAN SID 19

Vi ger er en kort introduktion till Harald Strands LSS-skola.

I oktober publicerade Socialstyrelsen de första riktlinjerna för vård och stöd vid autism och adhd. Min egen reaktion var tveksam till att börja med. Vad innebär riktlinjerna? Vem riktar de sig till? Är det ännu en förändring eller en verklig förbättring? Efter en noggrann genomgång landar jag i att riktlinjerna kan vara en förbättring under förutsättning att samhället följer dem.

Socialstyrelsen har tagit fram riktlinjerna för att de ska fungera som stöd för de som fattar beslut om hur resurser ska fördelas inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Det innebär förhoppningsvis att de som resursätter exempelvis vårdmottagningar, psykiatri och LSS har tillräcklig kunskap om autism för att förstå vad verksamheterna och personer med autism och deras anhöriga behöver.

Riktlinjerna innehåller också 44 rekommendationer om hur hälso- och sjukvård och socialtjänsten bör arbeta för att uppnå riktlinjerna.

Bland rekommendationerna nämns

- ✓ Tidiga insatser
- ✓ Kortade köer till neuropsykiatriska utredningar
- ✓ Individuella insatser efter att diagnos satts
- ✓ Kompetensutveckling
- ✓ Jämlik vård och insatser
- ✓ Samordning

Med de här rekommendationerna kommer förhoppningsvis personalen i stödverksamheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten ha tillräcklig autismkompetens för att både identifiera att en person oavsett ålder, kön, modersmål eller någonting annat, kan vara hjälpt av en autismutredning men också att personen utreds och att utredningen leder till individuella insatser för personen som behöver stöd. Rekommendationerna leder förhoppningsvis också till att exempelvis elevhälsa, äldreomsorg och kriminalvård ger personer med autism det stöd som behövs oavsett livssituation. Och att samordningsansvaret för vård- och stödkontakter läggs på en samordnande funktion där ansvaret hör hemma

Socialstyrelsen skriver också att behovet av ökade kunskaper om bl.a. autism kommer leda till ökade kostnader inom hälso- och sjukvård och socialtjänst till en början – men till minskade kostnader i längden. Jag ser fram mot att följa hur riktlinjerna tas emot i kommuner och regioner och hur de kommer förverkliga dem i praktiken. Och såklart Socialstyrelsens fortsatta arbete på området. De här riktlinjerna kom inte en dag för tidigt!

Gästledare
Carin Backander

Nya riktlinjer!

ANNONS:

Korttids – ha kul, få nya kompisar och miljöombyte

För dig som bor i Stockholms kommun har vi på Nytida flera fina korttidsboenden anpassade för dig.

Läs mer om oss på nytida.se/korttidsboende-stockholm eller ring 020-66 20 20.

nytida

Tema

LSS/SOL

I detta nummer är temat LSS och SoL. Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och Socialtjänstlagen.

Dessa två lagar som en stor del av våra medlemmar förlitar sig på ska tillgodose deras rättigheter.

TEXT: MARITA SKOOG JACOBSON

Socialtjänstlagen är en så kallad ramlag. Det innebär att den inte reglerar rättigheter för den enskilda individen utan beskriver vilka skyldigheter kommunerna har. Lagen reglerar all social verksamhet i kommunerna. Det kan gälla stöd till barn och unga, äldre, missbrukare och människor med funktionsnedsättning.

Det finns dock ett undantag från principen om ramlag. Lagen innehåller nämligen en rättighetsparagraf. I 4 kap. 1 §, sägs det:

”Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodo-

sedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.”

Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd, om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande. Om det finns godtagbara skäl har den enskilde rätt till försörjningsstöd även om han eller hon inte står till arbetsmarknadens förfogande.

Man ska genom biståndet garanteras en skälig levnadsnivå. Vad *skälig* egentligen innebär varierar men det ska utformas så att det stärker ens möjligheter att leva ett självständigt liv.

Lag (2016:654)

Rent konkret innebär detta sådant som boendestöd, hemtjänst, ledsagning med mera kan beviljas. Insatserna är dock inte specificerade utan det enda, som sägs är att den enskilde genom insatsen ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

LSS-lagen är helt annorlunda uppbyggd. Det är enbart vissa grupper som omfattas av lagen.

Det finns tre olika grupper som ingår och de kallas personkretsar.

Vår målgrupp och medlemmar tillhör personkrets 1, där är personer med utvecklingsstörning, autism och autismliknande tillstånd. Den andra personkretsen är personer med betydande och bestående begåvningsmässiga funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder. Den tredje personkretsen är den som beskrivs nedan och gäller följande personer:

”Med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.”

I detta nummer kommer vi längre fram gå mer in på detta, titta på rättolikheter i landet och följ vårt arbete kring LSS i föreningen.

Vad är egentligen LSS?

Inledningsvis i tidningen berättade vi övergripande om Lagen om Stöd och Service till vissa funktionshindrade, men vad innehåller den?

TEXT: MARITA SKOOG JACOBSON FOTO: PEXEL CLIFF BOOTH

Enligt LSS är det tio uppräknade insatser individen kan ansöka om att få. Man ansöker hos kommunen, genom en handläggare. Målet med LSS är att personer med funktionsnedsättningar ska kunna leva som andra.

Här är insatserna, som finns som lättläst på vårt riksförbunds hemsida:

1. Råd och stöd

Råd och stöd kan vara stöd av kurator, psykolog, arbetsterapeut eller andra experter som vet hur det är att leva med en funktionsnedsättning.

2. Personlig assistent

En personlig assistent hjälper en särskild person som har stora funktionsnedsättningar och som behöver mycket hjälp för att kunna klara sig i vardagslivet. Personerna kan behöva hjälp med t.ex:

- Hjälp med att duscha och tvätta sig, äta, klä av och på sig eller prata med andra.
- Annan slags hjälp, som bara den kan ge som har stora kunskaper om personer med funktionsnedsättning.

Det står i LSS att det är viktigt att kunna vara med och bestämma om sitt stöd. Det innebär t.ex att personer ska kunna vara med och bestämma vem som ska vara deras assistent. Kommunen betalar för assistenten om personen behöver assistent *mindre* än 20 timmar i veckan. Försäkringskassan betalar assistansersättning till dem som behöver assistent *mer* än 20 timmar i veckan.

Foto: Pexels/Mart Production

De som är över 65 år kan inte söka om personlig assistent men de som redan har personlig assistent får ha den kvar. Även efter 65 år.

3. Ledsagarservice

Isolering är en vanlig följd av en omfattande funktionsnedsättning. Insatsen ska underlätta socialt umgänge och kan till exempel innebära att du får hjälp med att besöka vänner eller delta i aktiviteter. Det är en personlig hjälp som passar just den personen.

4. Kontaktperson

En kontaktperson ska ge hjälp så att en person med funktionsnedsättning kan träffa andra och ha en bra fritid. Kontaktpersonen bör därför vara någon med stort engagemang och intresse för andra människor. Det kan också vara en hel stödfamilj som agerar kontaktperson.

Kontaktpersonen ska vara som en vän, någon att prata med och umgås med, gå ut och fika med och gå på bio. En kontaktperson kan också hjälpa en person med att prata med myndigheter.

5. Avlösarservice i hemmet

Föräldrar eller andra släktingar med barn eller ungdomar med funktionsnedsättning har rätt till avlösarservice. Då kommer en person hem och hjälper till så att föräldrarna kan gå hemifrån, vara med syskonen och göra sådant de inte kan göra annars.

6. Korttidsvistelse

En person med funktionsnedsättning kan få nya upplevelser och omväxling i ett korttidshem, i en stödfamilj eller på ett läger eller en kurs. Föräldrarna eller släktingarna kan göra sådant de annars inte kan göra.

7. Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Skolungdomar över 12 år kan behöva hjälp med att vara någonstans före och efter skolan och under loven.

8. Familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdom

Barn och ungdomar med funktionsnedsättningar ska kunna bo i familjehem, om de inte kan bo hos sina föräldrar. Det innebär att man bor i en annan familj. De kan också bo i en bostad med särskild service tillsammans med andra barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

9. Bostad med särskild service för vuxna

En servicebostad är en vanlig bostad där det finns tillgång till service och vård hela dygnet.

En gruppbofastad är flera lägenheter som kan vara i olika slags hus. Det finns ett rum där alla kan träffas – ett gemensamhetsutrymme. Alla ska kunna få vård och service alla tider på dygnet.

Personer som behöver mycket hjälp av personal hela tiden kan bo i en grupp-bostad.

Personer som behöver mycket hjälp medel hemma och en handikappvänlig bostad har rätt till en särskilt anpassad bostad. Personerna får hjälp av till exempel en personlig assistent eller ledsagare.

10. Daglig verksamhet

Daglig verksamhet är till för vuxna, som har en utvecklingsstörning, autism eller som har fått en hjärnskada som vuxen och som inte har arbete eller utbildar sig. Det är en sysselsättning på dagtid.

På en daglig verksamhet träffar personerna andra och kommer ut, flera kan innebära att man praktiserar på arbetsplatser men det är inte ett riktigt arbete.

Vissa insatser kan ofta också fås enligt Socialtjänstlagen. Det finns dock två viktiga skillnader.

För det första ska den enskilde enligt LSS uppnå goda levnadsvillkor, vilket anses vara lite bättre än skälig levnadsnivå, som det sägs i Socialtjänstlagen. För det andra är insatser enligt LSS avgiftsfria medan kommunerna kan ta avgift för insatser enligt Socialtjänstlagen.

Sammanfattningsvis brukar man säga att LSS är en som det heter plusslag, som ger lite bättre insatser än vad Socialtjänstlagen gör.

Rätt att flytta

När en person vill flytta till en annan kommun ska kommunen som personen vill flytta till redan före flytten tala om vilka stöd personen har rätt till och kommer att få. Man brukar tala om förhandsbesked.

Individuell plan är också någon som ingår i LSS. Personer som beviljats någon eller några av de tio insatserna enligt LSS, ska erbjudas en individuell plan. En individuell plan beskriver det planerade stödet och ska ge dig möjlighet att

påverka de insatser som du behöver.

Planen ska göras av kommunen eller landstinget/regionen. Du kan även själv säga till att du vill ha en individuell plan och vänder dig då till någon av dina kontakter i kommunen eller hälso- och sjukvården. Planen görs tillsammans med dig och ska utgå från vad som är viktigt för just dig. Den individuella planen kan beskriva insatser även från till exempel Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

En individuell plan består av två delar:

1. Planeringsmöten där du tillsammans med andra diskuterar och planerar vad och på vilket sätt du vill förändra din situation.
 2. Det dokument som blir resultatet.
- En gång om året ska personen kunna skriva om sin plan.

Vad kostar insatserna?

Själva insatserna kostar ingenting. Men kommunen får ta ut avgifter för bostad, fritidsaktiviteter och kulturella aktiviteter om du har:

- hel allmän ålderspension
- hel sjukersättning
- hel aktivitetsersättning eller annan inkomst av motsvarande storlek.

Det är kommunen som beslutar om vilka avgifter som tas ut, men de får inte vara högre än kommunens egna kostnader. Kommunen kan också ta ut avgift för måltider på till exempel daglig verksamhet och korttidshem.

Det som är viktigt att veta är att personen själv måste be om stöd enligt LSS. Det går att göra både muntlig och skriftlig ansökan, men det är bra att göra den skriftligt. Får man negativt beslut kan man överklaga om personen tycker att den inte fått det stöd personen har rätt till. Man kan överklaga till flera domstolar om den första säger nej!

På vår hemsida finns mer information, tips och lathundar om LSS!

Bl.a. en film om hur man ansöker om LSS-insatser:

<https://www.autism.se/stod-och-rattigheter/lss-vad-ar-det/ansoka-om-lss/>

och en film om hur man omprövar och överklagar beslut:

<https://www.autism.se/stod-och-rattigheter/lss-vad-ar-det/omprova-och-overklaga-lss-beslut/>

Vill du veta mer läs mer på:

<https://www.autism.se/stod-och-rattigheter/lss-vad-ar-det/>

Finns också en **checklista för stöd vid möten med handläggare/socialtjänst:**

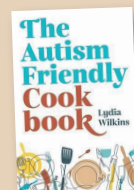
https://www.autism.se/media/mxlazt5x/soc_handlaggare.pdf

>>> BOKTIPS!

"Föräldraboken om autismspektrumtillstånd"
av Carolina Lindberg

I boken Föräldraboken om autismspektrumtillstånd – Om att komma vidare efter diagnosen får du svar på många av de frågor som dyker upp under den första tiden med en ny diagnos. Hur kan du prata om diagnosen med barnet och omgivningen? Hur påverkas familjelivet? Vilka rättigheter finns i skolan och samhället, och vad kan man ställa för krav? Boken är en uppdaterad upplaga av "Familjevardag med autism och Asperger".

"The Autism-Friendly Cookbook"
av Lydia Wilkins

Boken skrevs för unga vuxna autister som vill laga mat till sina vänner, men kanske saknar inspiration eller har lite energi just den dagen. Recepten är kategoriserade utefter hur stor insats som krävs – för lågenergi- eller "meltdown-days" och för de dagar man kan orka med en ny utmaning. På engelska!

Föräldraguiden vid autism och adhd:
Så vägleder du ditt barn från ung till vuxen
av Katarina A Sörngård

Föräldraguiden vid autism och adhd riktar sig till dig som har en ungdom eller ett vuxet barn som inte riktigt kommer i gång med vuxenlivet - eller till dig som vill förebygga att det blir så - och visar hur ni kan hitta en stabil väg framåt tillsammans. Information om vilket stöd samhället kan ge samsas med konkreta strategier.

**TILL ALLA
MEDLEMMAR**

**INFÖR
DET NYA
ÅRET...**

**Har vi rätt
kontaktuppgifter
till dig?**

**Kolla och
uppdatera dem!**

Tack!

Att bli olikbehandlad av lagen

TEXT: JESSICA GUSTAVSSON

I mitt yrke bistår jag dagligen enskilda personer med juridiskt biträde i ärenden där Försäkringskassan och/eller kommunen är motpart. Jag kan hjälpa till att ansöka om en insats eller en ersättning eller överklaga beslut om en sådan insats eller ersättning. Eftersom jag inte begränsar mig till en speciell stad eller region, har jag under åren biträtt vid ett mycket stort antal ansökningsärenden och överklagandeärenden vid Försäkringskassasekretör, kommuner och domstolar över hela landet. Nu, efter cirka 15 års praktiskt arbete inom detta relativt begränsade område, kan jag med säkerhet konstatera sig att rättstillämpningen skiljer sig beroende på vart i landet klienten bor.

Rätten till stöd ska naturligtvis inte skilja sig beroende på vart den i behov av stöd bor. Domstolar och myndigheter ska ju enligt vår grundlag beakta allas likhet inför lagen och även i övrigt vara sakliga och opartiska.

Å andra sidan kan hävdas att inom ett sådant område det jag arbetar med finns inte några lika fall som måste behandlas lika. Inom diagnosen autism, exempelvis, finns förmodligen det mest vidsträckta spektra av uttryck bland alla tänkbara diagnoser. Inom autism finns såväl personer med samtidig mycket svår intellektuell funktionsnedsättning och personer med samtidig savantsyndrom och extraordinär hjärnkapacitet inom specifika områden.

Jessica Gustavsson, advokat verksam vid C J Advokatbyrå AB sedan år 2011 samt suppleant i förbundsstyrelsen sedan 2022. Specialiserad på att ge juridisk rådgivning till individer och företag avseende ärenden enligt LSS, Socialförsäkringsbalken och Socialtjänstlagen. Mamma till en son som är diagnosticerad med autism.

Och allting däremellan, i alla tänkbara kombinationer och svårighetsgrader.

Så, ska vi sluta förvänta oss likhet inför lagen för personer med funktionsnedsättningar när de ber om att få del av insatser och ersättningar som infördes i svensk lag just för deras skull? Nej, självklart inte. Det finns exempelvis rena rättsfrågor som behandlas mycket olika av de olika förvaltningsrätterna och kammarrätterna.

Ta som exempel vilka som kan få rätt till personlig assistans enligt LSS. Det är inte skrivet i LSS exakt vad som krävs för att du ska få rätt till personlig assistans; du ska behöva hjälp med vissa grundläggande behov men det sägs inte hur mycket hjälp du i så fall måste ha. Beroende på vart du bor vet jag dock ungefär vad jag har att bevisa. Inom någon kommun kan ribban vara lågt ställd, så låg att personen kanske också skulle klara sig ganska bra med boendestöd. Inom någon domstol är ribban märkligt högt ställd, och kommunerna lär sig snabbt vad de kan "komma undan med". Någon förvaltningsrätt är mindre generös än den kammarrätt som ska överpröva dess domar och tvärtom, å andra sidan synes myndigheten ha oerhört bättre chans till framgång vid överklagande till kammarrätten än vad den enskilde kan drömma om att ha. Det finns dock en instans som är tänkt att bringa ordning i detta; Högsta förvaltningsdomstolen. När behovet av styrning blir tillräckligt klart, brukar Högsta förvaltningsdomstolen höra bön. Om de inte gör det, kan det

ANNONS:

Snart kan fler få *personlig* assistans

Från den 1 januari kan vissa personer med epilepsi omfattas av LSS. Är du en av dem? Våra specialiserade jurister hjälper dig hela vägen utan kostnad.

assistansradgivning@humana.se
020 - 70 80 87

Humana

ANNONS:

LSS-insatser med fokus på kommunikation

Mo Gård har 75 års samlad erfarenhet och specialiserad kompetens kring kommunikation, kombinerade funktionsnedsättningar och utmanande uttryckssätt. Vi är ett stiftelseägt idéburet kunskapsföretag som erbjuder individanpassade helhetslösningar inom boende, daglig verksamhet och gymnasiesärskola till personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism.

Vi finns på flera platser i landet och har just nu lediga platser att erbjuda. Välkommen att besöka vår hemsida eller ta kontakt med våra kunniga rådgivare:

✉ radgivare@mogard.se ☎ 010-471 6700

mogard.se

mo GÅRD

bero på att klarhet riskerar tolkas som en begränsning eller vidgning av lag som lagstiftaren ansvarar för att besluta om.

Kommunala riktlinjer då, kanske kan de vara till hjälp i att skapa likhet inför lagen vid ansökan? Riktlinjer som förklarar exempelvis vem som kan ledsarservice, för vad, av vem och med hur mycket. Dessa riktlinjer kan presenteras som behjärtansvärda försök att precisera lagstiftningen för just ökad likhet inför lagen. Men de skrivs i regel för att begränsa lagens tillämpningsområde och bör därför undvikas. Lagen ska begränsas av lagstiftaren. Fortsatt olikhet inför lagen med stort utrymme för argumentation är att föredra framför att lagen görs så snäv att den inte är till nytta för någon.

Försäkringskassan använder sig av rättsliga ställningstaganden, vilket gör att Försäkringskassan betar sig förutsebart i sin hantering av rättsfrågor. Men rättsliga ställningstaganden gör ingenting för att åstadkomma likhet i värdering av bevisning. Försäkringskassan får också orättvisa fördelar även i ärenden där myndigheten fattar betungande beslut för den enskilde, exempelvis beslutar att kräva tillbaka en redan utbetald ersättning. Det är inte sällan anmärkningsvärt hur lite Försäkringskassan behöver anstränga sig för att inte bara dra in rätten till en ersättning utan också för att kräva den åter.

Sammanfattningsvis får kriterierna för att bevilja insatser och ersättningar inte vara utformade eller tillämpas på ett

sådant sätt att de personer som insatserna och ersättningarna är avsedda för i praktiken inte får tillgång till dem. I sitt arbete får inte myndigheterna göra sig blinda för ärendets unika karaktär och inte heller får de glömma att se till att det som talar för den enskildes sak, och inte omedelbart göra sig till motpart.

Vid överklagande måste det finnas en möjlighet att få sin rätt till en insats prövad av en domstol, vilket är något annat än att få ett överklagat beslutet prövad av en domstol som utgår från att myndigheten ska få rätt om inte den enskilde bevisar motsatsen. Även domstolen måste beakta sin objektivitet, saklighet och opartiskhet och gentemot varje enskild klagande göra sitt allra bästa för att förstå och pröva dennes rätt.

Min slutsats är svår att formulera, men kanske föredrar jag ändå att utgången inte på förhand kan förutses genom att absolut likhet inför lagen strypt allt mitt utrymme för argumentation och bevisning. Det ger mig ökade möjligheter att hjälpa min klient. Samtidigt förväntar jag mig av svenska förvaltningsmyndigheter och förvaltningsdomstolar att de genom sina skyldigheter, fastslagna inte bara genom lag utan även grundlag, inte tvingar en enskild att flytta till en annan kommun eller domkrets för att få sin rätt. Under mina år har jag sett ett otal prejudikat och statliga utredningar passera, alla i syfte att förtydliga rättigheters tillämpningsområde men utan att se

någon reell effekt på just likhetsprincipen. Och kanske är det så det fortsätter, och kanske ska vi läsa målsättningarna enligt LSS och socialtjänstlagen som att det ska duga för de funktionshindrade snarare än att människor med funktionshinder ska få möjlighet att leva som andra.

TACK VARE ERA BIDRAG OCH GÅVOR KAN VI GÖRA MER I VÅR VERKSAMHET. DET TACKAR VI PÅ FÖRHAND FÖR!

TILLSAMMANS ÄR VI STARKA!

Swisha en gåva eller köp ett armband för att stödja föreningens arbete.

123 464 26 82
Autism & Aspergerföreningen
Stockholms Län

ARBAND BESTÄLLS GENOM ATT MAILA:

info@autismstockholm.org

Finns i S,M eller L.

Kostnad: 50 kr + porto

DELTA I FÖRENINGENS AKTIVITETER!

Alla som vill vara med regelbundet på våra aktiviteter ska vara medlemmar i Autism- och Aspergerförbundet och vår förening, om inget annat anges. Anledningen är, att våra försäkringar annars inte gäller vid aktiviteterna/träffarna, om det händer något.

Att prova på att delta, utan medlemskap, går bra en gång, för att kunna bilda sig en uppfattning om aktiviteterna passar dig eller inte. Därefter är det medlemskap som gäller!

Är ni flera i hushållet, dvs, bor på samma adress?

Då är det enkelt att lägga till hushållsmedlem utöver huvudmedlemmen. Kostnaden för hushållsmedlem är enbart 50kr/år.

Vill du lägga till hushållsmedlem? Det gör du enkelt i efterhand genom att logga in på vår eller förbundets hemsida. Uppe i det högra hörnet står det "logga in" – inloggningsuppgifter har finns på er faktura.

Kontakta info@autism.se eller oss på kansliet om ni behöver hjälp!

PUBKVÄLL FÖR DIG MED AUTISM

En digital träffgrupp för dig som vill träffa andra och umgås.

Tid: 19.00-20.30

Plats: Digitalt via Zoom

Datum: Sista onsdagen i varje månad,

Övriga tider se kalendarier på hemsidan
Ledare: Lars

CAFÉKVÄLLAR - DROP-IN-FIKA

En kväll för fika, samtal och umgänge. Varannan tisdag. Fika serveras för 20 kr/person. Betalas med Swish eller jämna kontanter.

Tid: 16-19

Plats: Brännkyrkagatan 91

Datum: Se kalender på hemsida

Ingen anmälan krävs

SAMTALSTRÄFFAR

Diskussionsträffar i ny form.

Träffar för dig med AST som är över 18 år.

Vi ses och pratar om vardagliga frågeställningar.

Tid: 1 ggr/månad

Plats: Brännkyrkagatan 91

Datum: Se kalendarier på hemsidan

Ledare: Kenny

FÖRÄLDRATRÄFFAR FÖR DIG MED HEMMASITTANDE BARN

Digitala träffar för dig som förälder, som av olika anledningar har ett barn som inte går i skolan.

Här samtalas det och utbytes erfarenheter för att stötta varandra i en svår situation.

Tid: kl:18.30 - 20.00, 2 ggr/månad

Plats: Digitalt

Datum: se kalender på hemsida

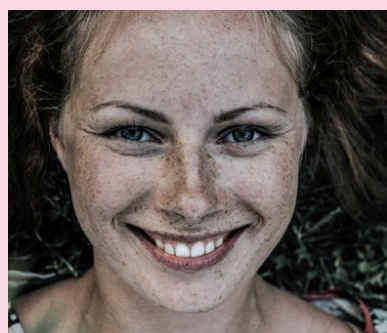
Ledare: Nina

Skulle du vilja hjälpa till på våra badtider, som värd?

Just nu är vi på Bredängsbadet varannan söndag, jämna veckor.

Kontakta oss gärna så berättar vi mer!

medlemsaktiviteter@autismstockholm.org

TJEJTRÄFFAR

För dig som identifierar dig som tjej/kvinna från 18 år och uppåt, med diagnos autism.

Tid: 1 ggr/månad

Plats: Digitala och fysiska möten

Datum: Se kalendarier på hemsidan

Ledare: Frida

Varje träff utgår från ett bestämt tema

CAFÉKVÄLL BROMMA

Vi fortsätter med våra Cafékvällar i Bromma!

Kvällen vänder sig till vuxna medlemmar, närstående och andra nyfikna. Här kan du ta en fika, spela spel eller bara umgås.

Fika serveras för 20 kr. Betalas med Swish eller jämna kontanter.

Tid: 17-19.30

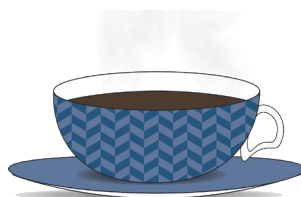
Plats: Tunnländsvägen 91B,

i Individkrafts (Daglig verksamhet) lokaler

Datum: 1ggr/månad

Se kalendern Ingen

anmälan krävs

STAVGÅNG

Vi samlas vid porten vid vårt kansli och går sedan tillsammans runt på Södermalm.

Promenaden tar ca 1 timme.

Man kan promenera med eller utan stavar.

Tid: Samling 14.45 (obs! ny tid)

Plats: Brännkyrkagatan 91

Datum: Varannan tisdag, se kalender på hemsidan

TRÄFFGRUPP FÖR FÖRÄLDRAR TILL BARN UPP TILL 18ÅR

Träffar för dig som har barn med en AST-diagnos som vill träffa andra föräldrar för stöd och utbyte av erfarenheter.

Tid: 1 ggr i månaden

Plats: Tills vidare digitalt

Datum: Se kalendarier på hemsidan

Gruppen är vilande och söker ledare.

Är du intresserad hör av dig till

medlemsaktiviteter@autismstockholm.org

TRÄFFGRUPP FÖR FÖRÄLDRAR TILL VUXNA MED AST

Träffar för dig som har vuxet barn med en AST-diagnos som vill träffa andra föräldrar för stöd, tips och råd och utbyte av erfarenheter.

Tid: 1 ggr i månaden - Ledare Inger

Plats: Digitalt på Zoom

Datum: Se kalendarier på hemsidan

Ledare: Inger

BREDÄNGSBADET

Här har våra medlemmar badet för sig själva vissa söndagar. Delvis djup bassäng, så medtag flythjälpmedel.

Föräldrar/assistenter ansvarar själv för säkerheten.

Tid: Varannan söndag kl. 10.00-12.00

Plats: Concordiavägen 21,

127 34 Skärholmen

Datum: Se kalendarier och på hemsidan

Ledare: Lasse

MOR- OCH FARFÖRÄLDRATRÄFFAR

Träffar för dig som har barnbarn med en autismdiagnos. Vi diskuterar livet och de utmaningar man ställs inför som mor- och farförälder till ett annorlunda barnbarn.

Tid: 2 ggr/månad - Ledare Irma

Plats: Tills vidare digitalt på Zoom

Datum: Se kalendarier på hemsidan

FÖRDJUPNING MOR- OCH FARFÖRÄLDRAR

Dessa gånger går vi djupare in på ett specifikt område/fråga.

Tid: ca 1 ggr/månad

Plats: Tills vidare digitalt på Zoom

Datum: Se kalendarier på

hemsidan

Ledare: Irma

DIGITALA TRÄFFAR FÖR MAMMOR TILL TONÅRSDÖTTOR MED AUTISM.

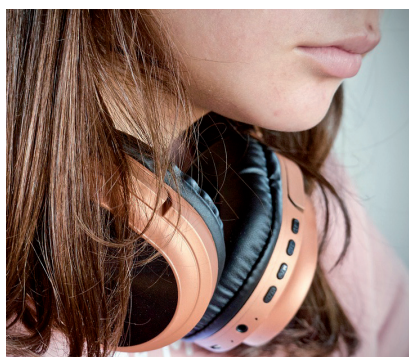
En samtalsgrupp för mammor till döttrar med autism som går i högstadiet eller gymnasium.

Tid: 1 ggr i månaden

Plats: Digitalt

Datum: Se kalendarier på hemsidan

Ledare: Anna-Therese och Elenor

PUBKVÄLLAR FÖR PAPPOR

Det här är träffar för pappor, sista torsdagen varje månad året om med vissa undantag vid helgdagar och semester. Kontakta Erik för mer info! Man pratar om allt mellan himmel och jord under lättsamma former.

Tid: 18.00

För information om plats, intresseanmälan kontakta Erik på

jerkalundgren@gmail.com

BOWLINGKVÄLLAR

Föreningen anordnar bowlingkvällar enbart för våra medlemmar.

Ca 1 gång/månad

Tid: 18.00-19.00

Plats: Lucky Bowl, Sveavägen 118

Datum: Se kalendarier på hemsidan

Pris: 80 kr/pers

Anmälan krävs och görs i separat länk som kommer via mailutskick.

Kom 10 minuter innan start för att hinna byta skor.

Rutiner kring **anmälan**

Numera har vi en mailadress som för allt som hör till medlemsaktiviteter: medlemsaktivitet@autismstockholm.org dit man kan vända sig med frågor just kring aktiviteter, träffgrupper och evenemang vi anordnar eller frågor kring anmälan etc om inget annat anges.

Vi fortsätter också att informera om våra rutiner för anmälan:

1. Information om träffgrupp och aktivitet får ni som vanligt i första hand på vår hemsida, eller via nyhetsbrev.
2. Anmälan för medverkan görs sedan via en länk som du hittar i vår kalender. Under informationen i kalendern om träffgruppen/aktiviteten [Kalender - Stockholm - Autism och Aspergerförbundet](#). Systemet vi använder heter *Simple SignUp*.
3. Efter anmälan får du ett bekräftelsemail (automatiskt) med ev zoomlänk till träffen om det är digitalt (kolla alltid skräppost om ni inte fått mail)
4. Påminnelse till träff/aktivitet går ut några dagar före den ska äga rum till de som anmält sig på Simple SignUp och fått bekräftelse.

Om träff ställs in går mail ut till de som anmält sig och aktivitet i kalendarium står kvar – med info om ”inställt”.

Har ni problem kan ni höra av er till oss så hjälper vi till med anmälan!

Mer om Simple Signup:

Personlig information sparas inte efter att aktivitet är genomförd. När man anmäler sig till oss tar vi bort er från Simple SignUp. Man får en bekräftelse direkt efter anmälan om plats finns.

På det här sättet är det enklare för oss att följa GDPR och kunna kontakta berörda personer vid ev förändringar och inställda aktiviteter.

Vi vill också åter igen informera om att alla som vill vara med på våra aktiviteter ska vara medlemmar i Autism- och Aspergerförbundet och vår förening, om inget annat anges.

Detta är framför allt för att våra försäkringar ska gälla vid aktiviteter och träffar. De flesta av våra medlemsaktiviteter och träffar är också en medlemsförmån som ingår i själva medlemskapet.

Att **prova på** att delta, utan medlemskap, går bra första gången för att kunna bilda sig en uppfattning om aktiviteterna passar dig eller inte. Därefter kan man bli medlem!

Om ni vill anmäla fler än en medlem från samma hushåll är det väldigt förmånligt pris (50kr) och kan göras via ert eget inlogg på hemsidan eller med hjälp av oss.

Vi berättar gärna hur man blir medlem och kan hjälpa er om ni tycker det är krångligt.

ANNONS:

WALD & STRÖM

För att öka medvetenheten om autism har vi designat armbandet **UNIQUE**.

Genom att köpa armbandet stödjer du *KIND (Center of Neurodevelopmental Disorders at Karolinska Institutet)* som är ett kompetenscentrum för forskning, utveckling och utbildning inom området neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

Beställ via www.wald-strom.com/unique

KIND
CENTER OF NEURODEVELOPMENTAL DISORDERS AT KAROLINSKA INSTITUTET

Aktuellt inom föreningen

DETTA HÄNDER MELLAN TIDNINGSUTSKICKEN

Vi är nu inne på slutet av det här året. Styrelsen har haft planeringsdag och reviderat både vision och verksamhetsplan. Vi har pratat prioriteringar och effektivitet och hur vi bäst nyttjar de resurser vi har att arbeta med.

Det har genomförts träffar med LSS-ombuden och vi blir fler och fler i länets kommuner vilket är kul att se, det engagemang som finns och de kunskaper som våra medlemmar delar med sig av i vårt arbete.

Vi fortsätter att ha regelbundna möten med BUP och Hälso- och Sjukvårdsförvaltningen (HSF) kring sammanhållen vårdkedja adhd/autism och övergången från BUMM till BUP. Vi sitter också med i brukarråd för Nationell Hög-

specialicerad vård där självskada och ätstörning är aktuella. Brukarrådet på BUP fortsätter månadsvis. Samverkan med habiliteringen har också skett och vi har där pratat om samverkan psykiatrimottagningar och habilitering på vuxensidan, hur det går med pågående projekt som utökats till flera mottagningar.

Kanslipersonal har haft föreläsningar i Solna, kring hållbart föräldraskap och autism och deltagit på Symposium på

Specialpedagogiska Institutionen på Campus Albano, där tidiga insatser i skola/förskola diskuterades.

Det mest spännande som hänt denna perioden är kanske de Nationella riktlinjerna för vård och stöd vid autism och adhd, där vi deltagit på Regionalt webinarium och fått dela med oss av våra åsikter och tankar. Ett arbete som kommer fortsätta.

Utöver detta så pågår en anställningsprocess där vi håller på att anställa en ansvarig för föreningens ekonomi samt en administratör med medlemsansvar. Mer om detta lär ni få veta i nyhetsbrevet i januari!

Nu vill vi passa på att önska er alla en God Jul och ett Gott Nytt År – ta hand om er!

Jag Äger, Individuell Plan

Nu kommer vi att delta i ytterligare ett arvsfondsprojekt!

Allmänna Arvsfonden beviljade FUB Stockholm ansökan om projektet Jag Äger, Individuell Plan enligt LSS §10.

Projektet är ett samarbete mellan FUB Sthlm och Autism & Aspergerföreningen Stockholms län men flera föreningar och aktörer kommer att vara involverade. "Ett mycket glädjande besked som ger oss möjlighet att under tre år utveckla metoder för att stärka egenmakten hos personer med IF och/eller autism," säger Bengt Lyngbäck som är projektledare.

Projekt syftar till att göra den Individuella planen lättillgänglig för användaren samt medvetandegöra handläggare om den långsiktiga vinsten av att upprätta och följa en Individuell Plan. Den enskilde ska ges större möjlighet till inflytande i frågor som rör hans livssituation utifrån de insatser som ges och planen ska tydliggöras som en överenskommelse mellan individ och kommun. Målet är att genom den Individuella Planen öka egenmakten hos den enskilde.

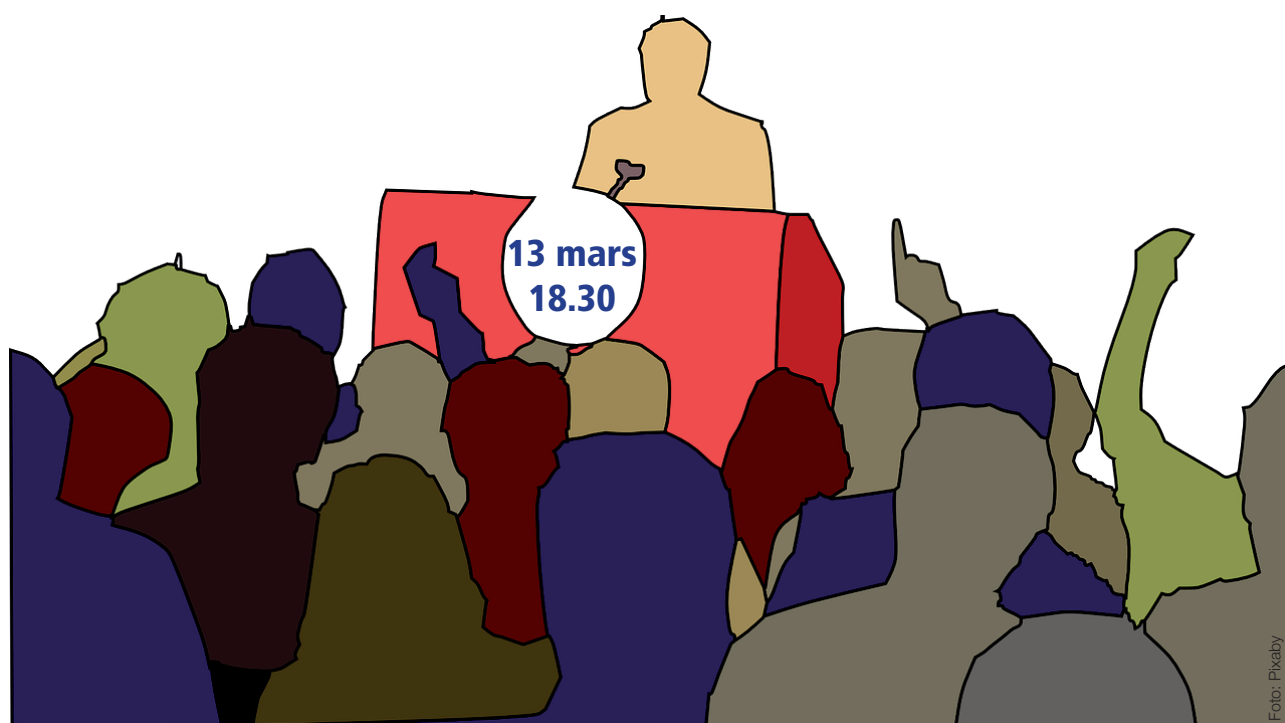
Vill du veta mer om projektet kontakta:

Bengt Lyngbäck – bengt@fubstockholm.se

Magdalena Kydd – magdalena.kydd@autismstockholm.org

**ALLMÄNNA
ARVSFONDEN**

ÅRSMÖTE 2023

Save the date för föreningens årsmöte redan nu. 2023 års möte kommer att vara den 13 mars.

Årsmötet kommer att vara ett fysiskt möte på Brännkyrkagatan 91 om inga förändringar sker, med start kl: 18.30.

Mer information kommer att förmedlas via hemsidan och nyhetsbrev.

Alla våra medlemmar är välkomna att delta, men för att få rösta på årsmötet måste man ha betalat medlemsavgiften.

Alla medlemmar över 18 år har rösträtt.

Handlingar såsom verksamhetsberättelse, årsredovisning och revisorernas berättelse kommer finnas på vår hemsida ca en vecka innan årsmötet. Vi lägger dem under flik "Årsmöte" och i kalendern kommer ni hitta länkar.

NEDAN FÖLJER FÖRSLAG TILL DAGORDNING:

Årsmöte – 230313

- 01 Mötet öppnas
- 02 Val av årsmötets a) ordförande b) sekreterare
- 03 Val av två justeringsmän tillika rösträknare
- 04 Godkännande av dagordningen
- 05 Upprättande och justering av röstlängd
- 06 Fråga om mötet blivit behörigen utlyst
- 07 Föredragning och behandling av verksamhetsberättelse och årsredovisning
- 08 Föredragning av revisionsberättelse
- 09 Fråga om fastställande av balans- och resultaträkning
- 10 Fråga om ansvarsfrihet för föreningens styrelse
- 11 Fastställande av medlemsavgifter för år 2021
- 12 Fastställande av ersättningar under innevarande år
- 13 Fastställande av verksamhetsplan och budget för innevarande år
- 14 Val av ordförande i föreningens styrelse
- 15 Val av övriga ledamöter i föreningens styrelse
- 16 Val av styrelsesuppleanter och fastställande av ordningen för inträde i styrelsen
- 17 Val av revisorer och revisorssuppleanter
- 18 Val av valberedning med sammankallande
- 19 Val av ombud och ersättare till Riksmötet
- 20 Behandling av inkomna motioner och förslag framlagda av distriktsstyrelsen och riksförbundets styrelse

Vi vill uppmärksamma er redan nu på att nominera till vår styrelse genom att ge förslag till vår valberedning på valberedningen@autismstockholm.org

De vill ha in nomineringar senast 15 januari, men gärna tidigare. Tänk på att nominerad person bör vara tillfrågad innan nominering görs.

Motionera mera!

En motion kan handla om allt från en aktivitet ni tycker vi ska satsa på till en sakfråga ni vill att vi i styrelsen driver.

Det kan handla både om regionala och kommunala frågeställningar.

Förslag på hur en motion kan se ut följer nedan:

Att skriva en motion är inte så formellt och svårt som det kan verka. Man kan se det som ett förslag på förändring.

Det finns dock vissa givna grunder för att man lättare skall kunna ta ställning till innehållet.

Läs tips nedan och skicka in en motion eller fler, inför årsmötet!

- Börja med en tydlig rubrik som säger vad motionen handlar om.
- Inled gärna motionen med att beskriva varför du vill förändra eller påverka en viss fråga. Det kan tex vara relevant bakgrundsfakta eller exempel ur det verkliga livet. Ju tydligare du redogör för frågan desto lättare är det för dem som

senare läser motionen och ska besluta om bifall eller avslag.

- Tänk på att skriva kortfattat. Använd enkla ord och formuleringar som inte kan missuppfattas.
- Skriv sedan en kort sammanfattning om vad du föreslår att Autism & Aspergerföreningen i Stockholms län skall göra åt problemet/frågan.
- Bäst är om man allra sist sammanfattar sina förslag i en eller flera "att-satser". Det gör det lättare att ta ställning för eller emot motionen för de som senare skall besluta på årsmötet. Att-satserna skriver man med texten: "Jag föreslår årsmötet att..."
- Underteckna motionen med ditt namn. Glöm inte adress, e-post och

Föreningen tar gärna emot motioner inför vårt årsmöte.

Maila info@autismstockholm.org skriv "motion" i ämnesraden.

Dessa ska vara inne senast den 13 januari!

telefonnummer ifall styrelsen skulle vilja ha kontakt med dig för att reda upp eventuella oklarheter.

- Ta endast upp ett ämne per motion. Lämna i stället in flera motioner om du har flera ämnen som du vill ta upp och ha behandlat.

Du kan skriva en motion för hand och posta den till oss, eller maila till vår info-mail. Viktigt är bara att den kommer in i tid. Inför årsmötet 2023 ska motionerna ha kommit in senast

13 januari.

ANNONS:

Välkommen till oss

Söker du daglig verksamhet, gruppboende eller serviceboende? SOLOM finns i Sollentuna och har ett brett utbud för dig med funktionsnedsättning.

Verkar det intressant? Läs mer och se våra filmer på www.solom.se – eller hör av dig till oss via mail info@solom.se eller telefon 076 516 35 51 (DV) alt. 076 516 30 36 (boende).

**Har du Asperger/Autism och
vill arbeta som IT-konsult?**

Unicus söker fler talanger!

**Ansök på:
unicus.com/sv/jobba-hos-oss/**

Koll på Soc är en hemsida som vänder sig till barn och unga för att man ska få veta mer om vad Socialtjänsten gör, vad de kan hjälpa till med, hur ett möte går till mm. Det är tydlig information med animerade bilder.

Vad gör egentligen Socialtjänsten?

Barn och föräldrar kan själva ta kontakt med soc för att söka hjälp. Är barnet över 15 år och gör en ansökan måste soc starta en utredning. Det gäller också om föräldrar gör en ansökan.

Alla som misstänker att ett barn inte har det bra kan göra en anmälan till soc, det som många pratar om som "orosanmälan". En del vuxna som arbetar med barn måste göra en sådan anmälan t.ex inom skolan.

<https://kollpasoc.se/>

Nya filmer för bättre koll på socialtjänsten!

Nu finns det en serie med nya animerade filmer på webbplatsen Koll på soc. Filmerna besvarar barns och ungdomars vanligaste frågor om socialtjänsten.

<https://kollpasoc.se/vanliga-fragor-om-soc/>

FÖRENINGEN ARBETAR MED ATT ÖKA NÄRVARON I LÄNET!

Vi behöver vara med för att kunna påverka, sprida kunskap och skapa mötesplatser med syfte att sänka trösklarna för personer med autism. Fokus är att bygga upp vårt samarbete med de kommuner som ingår i länet.

Det gör vi bland annat med stöd av Lagen om Stöd och Service för vissa funktionshindrade LSS § 15:7. Där står att "till kommunens uppgifter hör att samverka med organisationer som företräder människor med omfattande funktionshinder". Mer om det har ni fått läsa redan tidigare.

Vi vill ta en plats på den plattform som enligt lagen finns, för att på så sätt kunna vara en part i samverkan. Det ger oss helt enkelt en möjlighet att utöva inflytande över de beslut som fattas lokalt med koppling till LSS. Samverkan innebär att arbeta tillsammans och det är precis det vi vill göra, att genom förenade ansträngningar vara med och utveckla LSS insatser som möter våra medlemmars intressen och behov och som är hållbara över tid.

Att få i gång detta tar tid! Det finns ingen färdig mall och avtal ingås med varje enskild kommun.

Vår plan är att genom ett nätverk av LSS-ombud i länet stå redo när dörrarna öppnas. Genom denna samverkan, inte bara i enskild kommun utan också genom nätverk över länet, får vi möjlighet att sprida goda exempel och arbeta för en likvärdighet i beslut.

Är du intresserad av att vara med?

Kontakta då Magdalena Kydd via mail:

magdalena.kydd@autismstockholm.org

Underlätta för personer med autism i möten med socialtjänsten

Socialstyrelsen kom för ca 3 år sedan ut med infomaterial till Socialtjänsten som heter "Underlätta för personer med autism i möten med socialtjänsten".

Det är en kortfattad broschyr (som även finns på Socialstyrelsens hemsida) med information om vad autism är, vad som kan vara svårt vid autism i möten med myndigheten och varför man behöver individanpassa möten. De lyfter att bristande tillgänglighet räknas som diskriminering enligt diskrimineringslagen (1 kap. 4 § 3). Förberedelser och anpassningar är viktiga för att alla ska få ett rättssäkert bemötande.

I broschyren ges både exempel på hur en kallelse kan anpassas och tydliga exempel på hur man kan underlätta i möten t.ex:

- Skriv en agenda för mötet. Ha den synlig under mötet och boka av punkterna efter hand.
- Förklara kort och konkret varför ni träffas, vad mötet ska leda till och vad din uppgift är.
- Informera konkret om stegen i den aktuella processen. En visuell bild av stegen i en process kan göra det lättare att förstå.
- Ställ så konkreta frågor som möjligt, så att personen slipper gissa sig till det underförstådda.

De ger också förslag på hur man kan underlätta kommunikationen t.ex:

- Undvik inledande socialt småprat. En bra inledning kan vara att förklara hur mötet kommer att gå till: "Vi ska gå till rummet längst bort", "Du kan sitta här".
- Var konkret och extra tydlig. Om du måste använda myndighetsspråk, som

"åtgärd" eller "arbetsförsättningar", berätta vad orden betyder.

- För att göra budskapet tydligare kan du rita eller skriva. Du kan också använda bilder för att förtydliga och förstärka innehållet.
- Gör en kort sammanfattning av vad ni kommit överens om innan ni avslutar mötet.

Slutligen nämner de också energi och hur man kan tänka på att lägga upp mötet, ha kortare möten eller längre beroende på behov, de sinnesintryck som kan påverka så som ljus, ljud och ögonkontakt och kanske lägga in pauser under mötets gång.

Man kan titta på broschyren här, som också kan underlätta inför sitt eget besök kring sina egna behov:

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2019-12-6480.pdf>

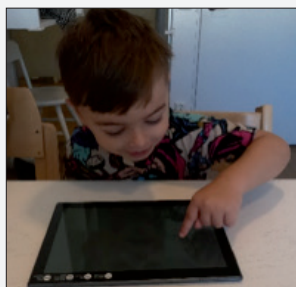
PIP-studien är i full gång

– studien som söker svar på varför barn med autism kan vara så olika trots samma dignos

TEXT: LISA AXELSSON

För att barn med autism ska kunna få rätt stödinsatser tidigt i livet behöver vi mer kunskap om hjärnans utveckling. Variationen mellan barn som får en autismdiagnos kan vara stor, både sett till symptom och till funktion. Syftet med studien är att öka kunskapen om de olika undergrupperna som finns inom gruppen barn med autism och om hjärnans utveckling hos barn i förskoleåldern. Detta kan i sin tur förbättra individanpassade insatser. Under det senaste året har vi träffat över femtio familjer i PIP-studien (som står för *Preschool brain Imaging and Behaviour Project*), både barn med diagnos och barn utan diagnos.

PIP-deltagare spelar spel

och hjärnaktivitet mäts med hjälp av EEG-teknik. Det ingår också lekstunder med föräldrar och forskningsledare. Föräldrar svarar på frågeformulär och intervjuas om sitt barns utveck-

ling. PIP-studien är ett internationellt samarbete och pågår parallellt vid olika universitet i Europa. Studien innehåller flera olika moment. Under besöket hos oss får barnen göra olika lekfulla uppgifter så som till exempel spela spel på läsplatta, se på bilder och videos samtidigt som ögonrörelser

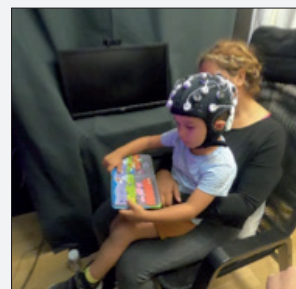
Vi söker deltagare!

ling. Vi kommer även att analysera genetiska markörer knutna till autism via DNA som vi får från antingen saliv- eller blodprov. En avbildning av barnets hjärna sker med hjälp av en magnetkameraundersökning som görs på kvällstid när barnet sover. Med alla dessa olika moment hoppas vi öka kunskapen om hjärnans tidiga utveckling och kopplingen till olika beteenden hos förskolebarn.

I PIP-studien inkluderar vi även barn med ADHD och global utvecklingsförsening/intellektuell funktionsnedsättning (IF) för att kunna jämföra utvecklingen mellan barn med dessa olika diagnoser.

Vi vill komma i kontakt med föräldrar till barn med autism och/eller global utvecklingsförsening/IF mellan 3–4,5 år, samt föräldrar till barn med ADHD mellan 4–5 år och 9 månader. För att delta i studien behöver föräldrar kunna förstå svenska.

Är du nyfiken på att vara med i PIP-studien och vill hjälpa forskningen framåt kring hjärnans utveckling vid autism, ADHD och intellektuell funktionsnedsättning? Tveka inte att höra av dig till oss om du är intresserad eller har frågor. Vi berättar gärna mer!

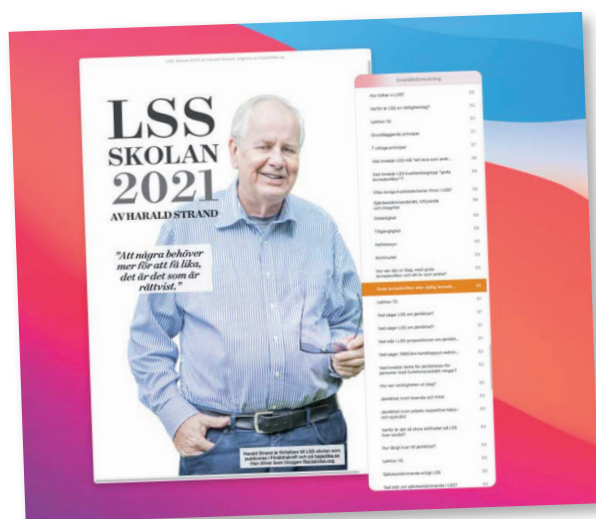
PIP-deltagare väntar på EEG-undersökning

Lisa Axelsson
Leg psykolog och
samordnare för PIP-studien
i Sverige
Epost: lisa.axelsson@ki.se
Telefon: +46 700 92 36 44

Terje Falck-Ytter
Docent, leg psykolog och
ansvarig forskare för
PIP-studien i Sverige
Epost: terje.falck-ytter@ki.se
Telefon: +46 704 58 14 75

LSS-skolan med Harald Strand

Om man vill lära sig mer om LSS så kan man helt kostnadsfritt "gå" Harald Strands LSS-skola.

Harald Strand har länge varit engagerad inom FUB och satt också i vår förenings styrelse en tid. Hans hjärtefrågor är samverkan enligt §15.7 där organisationer och brukarföreningar kan samverka med kommunen, vilket är lagstadgat.

LSS-skolan består av 18 olika delar. Man kan ladda ned den som EPUB eller PDF, för utskrift. De finns även på webben på www.hejaolika.se. De olika avsnitten kan ni se nedan:

Lektion 1. Från omsorgslag till LSS. Hur växte den fram – lagen LSS som ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet? Harald Strand går tillbaka till 40-talet för att beskriva milstolparna som ledde fram till den viktiga lagstiftningen på 90-talet.

Lektion 2 tar upp insatsen rådgivning och stöd. Det handlar om stöd av en övergripande natur. Till exempel rådgivning av kurator, sjukgymnast, arbetsterapeut, psykolog, dietist och talpedagog.

Lektion 3 tar upp insatsen personlig assistans. När reformen infördes fick människor med omfattande funktionsnedsättning möjlighet att, om de hade förmågan, själva bestämma över vilken hjälp man vill ha, och av vem.

Lektion 4 av tar upp insatserna ledsagarservice och kontaktperson. Det är två insatser som ska möjliggöra för personerna som berörs att kunna delta fullt ut i samhällslivet trots sina funktionsnedsättningar.

Lektion 5 om insatser för barn – avlösarservice, korttidsvistelse, korttidsstillsyn. Tre insatser i LSS är extra viktiga för att föräldrar till barn med funktionsnedsättning ska orka, och för att familjerna inte ska bli isolerade. Dessa insatser är också viktiga för barnets frigörelse och självständighet. Från 2020 gäller barnkonventionen som lag i Sverige där särskilt fokus ska vara barns behov.

Lektion 6 om boende, för barn barn respektive vuxna, enligt LSS. Långa väntetider, höga hyror och allt mer institutionsliknande. Det är tre aktuella problem när det gäller boende med särskild service. Till det, eller kanske på grund av det, har kompetensbrist hos personalen tillkommit.

Lektion 7 om daglig verksamhet enligt LSS. Daglig verksamhet ska ge stimulans, personlig utveckling och meningsfullt innehåll. Det är den LSS-insats som berör allra flest personer, och är efterfrågad av många fler. Daglig verksamhet är en insats som för många skapar en meningsfull samsättning och ett vardagligt sammanhang. Den ger möjlighet att förvärva och upprätthålla förmågor utifrån egna förutsättningar och önskemål.

Lektion 8 om individuell plan enligt LSS. Rätten till individuell plan enligt LSS paragraf 10 glöms ofta bort, trots att det är med denna plan som brukaren själv kan styra. Bara några få procent av brukarna har en Individuell plan. Inte ens nya LSS-handläggare verkar veta vad det är utan blandar ofta ihop det med SIP, Samordnad Individuell Plan, vilket är en plan enligt SoL, Socialtjänstlagen.

Lektion 9 om kommunens särskilda ansvar för LSS. Kommunerna har ett stort ansvar för alla sina kommuninvånare. Det åligger bland annat kommunen att ansvara för service och omvårdnad för personer som tillhör LSS-gruppen. Det är naturligt att kommunen har huvudmannansansvaret för LSS, även om viss verksamhet utförs av andra. Regionen (tidigare landstinget) har "Råd och stöd" och Försäkringskassan en stor del av personlig assistans. Men enligt paragraf 14 i LSS har kommunen samordningsansvaret för alla insatser som ges enligt LSS till en person boende i kommunen eller i annan kommun dit personen hänvisats bostad av ursprungskommunen.

Lektion 10 lyfter fram hur vardagen för personer med LSS-insatser påverkas av olika avgifter. Lever vi upp till principen om att funktionsnedsättning inte ska ge extra höga kostnader?

Lektion 11 om tillstånd, kontroll och överklagande. Vilka regler gäller för tillstånd och kontroll av LSS-verksamheter? Och hur är gången när man överklagar ett beslut? Denna lektion handlar om hur kvaliteten i LSS ska

Här finns allt om LSS-skolan:

<https://hejaolika.se/om/lss-skolan-2021/>

kunna uppnås genom att tillstånd krävs för att få starta verksamheter inom LSS. Den beskriver också hur uppföljning och kontroll ska säkerställa att kvalitet uppnås även långsiktigt. Den beskriver även hur den enskilde kan överklaga beslut hen inte är nöjd med, det som en rättighetslag ska möjliggöra.

Lektion 12 om LSS grundläggande principer. Goda levnadsvillkor och "att leva som andra" är grundläggande för LSS. Varför är dessa principer så viktiga? Vilka andra grundläggande principer har stor betydelse för levnadsvillkoren för personer med svåra funktionsnedsättningar? I denna lektion av LSS-skolan presenterar vi de viktigaste.

Lektion 13 om jämlikhet enligt LSS. LSS ska utjämna skillnaderna i levnadsvillkor mellan personer med och utan stora funktionsnedsättningar. Hur har det gått, efter 28 år med LSS? Mycket har hänt de senaste 28 åren med LSS, lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade. Mycket har förändrats till det bättre. Men har personer med funktionsnedsättning uppnått den jämlikhet med övriga samhället som lagen talar om? Den frågan är det dags att besvara i denna lektion 13 av LSS-skolan.

Lektion 14 om självbestämmande enligt LSS. Hur ska jag kunna utöva min rätt till självbestämmande, när jag är beroende av andra för att vardagen ska fungera? Hur ska jag påverka hur insatserna i LSS utformas för mig? Till exempel i bostad med särskild service och på daglig verksamhet. Självbestämmande är nog en av de mest missbrukade principerna i LSS – av kommunerna, av förvaltningsrätterna och av personal på boende. Detta är ett stort hinder för att uppnå lagens mål om ett liv som andra med goda levnadsvillkor.

Lektion 15 om kontinuitet inom LSS. En grundbult i LSS är principen om kontinuitet, för att den enskilde ska känna trygghet i stödet. Men både kommuner och Försäkringskassan misshandlar principen genom att ständiga omprövningar, trots att behoven ofta inte har förändrats.

Lektion 16 om delaktighet. Delaktighet beskrivs i LSS som möjligheten att utifrån egna önskemål och behov vara delaktig i samhället, med allt vad det innebär – från att rösta, vara aktiv i föreningar, gå på bio, få begriplig samhällsinformation till att slippa få sin bostad gömd bakom ett plank.

Lektion 17 om Funktionsrättskonventionen och LSS. Harald Strand gör en jämförelse mellan FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och LSS. FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (Funktionsrättskonventionen) är ett utmärkt komplement till LSS. Konventionen omfattar dock betydligt fler personer än LSS, men är ofta mycket tydligare, som till exempel att kommunikation och språk är en del av tillgänglighet. Konventionen beskriver även tydligare vad som är diskriminering.

Lektion 18 om samverkan inom LSS. LSS innehåller en bestämmelse som är både ovanlig och värdefull. Lagen ger intresseorganisationer rätten att samverka med kommunen. Hur funkar det i praktiken?

Avslutningsvis handlar det om, om LSS behöver ändras för att anpassas till dagens samhälle, eller anpassas till de enskilda personer som behöver insatserna.

Förbeställ Mariko och hjälp oss att sätta ett bra pris för Mariko

Vi behöver din hjälp för att hitta en prisnivå som fungerar för dig och som tillåter oss att fortsatt utveckla och underhålla Mariko på ett hållbart sätt.

Därför erbjuder vi just nu ett begränsat antal medlemmar att förbeställa Mariko, till ett eget pris.

Det ger oss värdefull information för att kunna sätta det slutliga priset vid lanseringen.

Som tack för hjälpen kommer du att betala det pris du själv föreslår.

Länk: <https://go.mariko.se/aaf-forbestallningar>

go.mariko.se/aaf-forbestallningar.pnd

MARIKO.se

God jul och ett Gott nytt
år önskar styrelsen och
kansliet!

Vi tackar alla er medlemmar för att ni stöttat
föreningen på olika sätt under det år som varit
och vi ser med glädje och förhoppningar fram
emot att få ha er med oss under 2023!

